

Styles de vie des jeunes: finalités de pratique sportive en rapport avec la consommation d'alcool et les représentations sociales de la santé

Cătălin M. Nache

Laboratoire de rattachement: PAEDI « Processus d'action des enseignants, déterminants et impacts », Équipe de recherche «Éducation à la santé en milieu scolaire». IUFM d'Auvergne, des académies de Lyon, Rouen, Versailles. Université d'Auvergne, École nationale de la santé publique.

Résumé

Prémises: A l'heure où les recommandations relatives aux comportements qui rendraient compte d'un "style" de vie dit "sain" envahissent notre quotidien (manger modérément, faire de l'exercice physique au moins de façon modérée, prendre un petit déjeuner, faire de vrais repas régulièrement, ne pas fumer, boire modérément ou pas du tout, et dormir 7 à 8 heures chaque nuit...) il nous a paru important de questionner les habitudes et modes de vie dans leur interrelation aux systèmes de valeurs individuelles et collectives ainsi qu'à des ressources socio-économiques et culturelles.

Objectifs: Identifier de quelle manière les finalités de pratique sportive coexistent avec la consommation d'alcool et les représentations de la santé au sein des styles de vie des jeunes.

Méthodes: Une enquête par questionnaire auto-administré a été menée dans la région de Haute-Normandie, France, sur une population de 2677 jeunes (garçons n = 1550; filles n = 1127). L'analyse factorielle des correspondances (AFC) a permis de répondre de façon exploratoire aux hypothèses suivantes: la consommation d'alcool varie suivant les logiques d'implication dans la pratique sportive; la consommation d'alcool est liée à des logiques de pratique sportive différenciées suivant le sexe.

Résultats: L'analyse factorielle des correspondances fait apparaître quatre profils différenciés suivant le sexe et structurés suivant différentes dynamiques réunissant des finalités de pratique sportive, des types de pratiques, des conduites d'alcoolisation et des représentations de la santé.

Conclusion: Les finalités de pratique sportive semblent jouer un rôle important dans l'expression différenciée des conduites d'alcoolisation des jeunes. Les différents profils relativisent l'impact de la fréquence de pratique sportive sur les conduites en rapport avec la santé mise en évidence par diverses enquêtes épidémiologiques.

Mots clés: jeunes, sport, alcool, santé, représentations, styles de vie.

Stiluri de viață ale tinerilor: orientări ale practicilor sportive raportate la consumul de alcool și la reprezentările sociale ale sănătății

Cătălin M. Nache

Laboratoire de rattachement: PAEDI « Processus d'action des enseignants, déterminants et impacts », Équipe de recherche «Éducation à la santé en milieu scolaire». IUFM d'Auvergne, des académies de Lyon, Rouen, Versailles. Université d'Auvergne, École nationale de la santé publique.

Rezumat

Premize. În momentul în care o mulțime de recomandări, privind tipurile de comportamente care ar delimita un așa zis „stil de viață sănătos”, invadează cotidianul nostru (alimentație moderată, practica zilnică a unui exercițiu fizic moderat, importanța micului dejun, evitarea săritului meselor, renunțarea la țigări, băuturi alcoolice cu moderație sau deloc, o durată de somn de 7 la 8 ore pe noapte etc.) ni s-a părut important de a reveni asupra chestiunilor legate de obiceiurile și modurile de viață din perspectiva interrelațiilor lor cu sistemele de valori individuale și colective cât și cu resursele socio-economice și culturale.

Obiective. Identificarea manierei în care în cadrul stilului de viață al tinerilor finalitățile practicii sportive coexistă cu comportamentele de consum de alcool și cu reprezentarea mentală a sănătății.

Metode. Un sondaj-anchetă prin chestionar a fost utilizat pe un eșantion de 2677 de tineri (băieți n = 1550; fete n = 1127). Analiza factorială de corespondențe (AFC) a permis explorarea următoarelor

ipoteze: consumul de alcool variază urmând logica implicației în practica sportivă; consumul de alcool este legat de logici de practică sportivă diferențiate în funcție de gen.

Rezultate. Analiza factorială de corespondențe permite punerea în evidență a patru profile diferențiate în funcție de gen și structurate în legătură cu dinamica dintre finalitățile practicii sportive, tipul practicilor, conduitele de consum de alcool și reprezentarea mentală a sănătății.

Concluzii. Finalitățile practicii sportive ale tinerilor apar ca având un rol important în expresia diferențiată a conduitelor de consum de alcool. Diferitele profiluri care apar relativizează impactul cercetărilor care pun accentul pe legătura dintre frecvența practicii sportive și diferitele comportamente în raport cu sănătatea.

Cuvinte cheie: tineri, sport, alcool, sănătate, reprezentare mentală, stiluri de viață.